

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การใช้สื่อและกิจกรรมการรณรงค์ของบอดี ซีอ็อปเพื่อนำเสนอเนื้อหาสิ่งแวดล้อม” มีรายละเอียดด้านระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

สำหรับในด้านการใช้สื่อ (Media Use) ของ เดอะ บอดี ซีอ็อป นั้นใช้หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การใช้สื่อและกิจกรรมรณรงค์ของ เดอะ บอดี ซีอ็อป เพื่อนำเสนอเนื้อหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะสามารถได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและได้ข้อมูลที่สะท้อนให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางสังคมว่าได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรจากระยะเวลาหนึ่งโดยมีเงื่อนไขอะไรบ้าง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องและจากเอกสารซึ่งต้องใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ เพื่อสร้างข้อสรุปจากสิ่งที่ได้สังเกต สัมภาษณ์และจดบันทึก โดยระเบียบวิธีที่ใช้ศึกษา คือการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ในด้านข้อมูลเนื้อหาและการวิเคราะห์มากขึ้น โดยในประเด็นด้านผลกระทบที่มีต่อผู้รับสารใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (questionnaire)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ซึ่งมาจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

- 2.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล
- 2.2 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

2.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล แบ่งประชากรเป็น 2 ส่วน ได้แก่

2.1.1 เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา นโยบายการเลือกใช้สื่อและปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจเลือกใช้สื่อ นั้น สำหรับกลุ่มตัวอย่างในส่วนนี้ ผู้วิจัยเลือกด้วยวิธีแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ เลือกศึกษานุเคราะห์ในองค์กรของ เดอะ บอดี ซีอ็อป จำนวน 4 ท่านโดยมีเกณฑ์ในการเลือกคือ ทุก ๆ ท่านเป็นบุคลากรที่ทำงานในแผนกโครงการสังคมซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่

1. คุณวริมล ปุรผาติ ผู้จัดการฝ่ายการตลาด บริษัทเอิร์ธแคร์ จำกัด
2. คุณศิริวรรณ ฉัตรพิพัฒนกุล ฝ่ายโครงการสังคมของบริษัทเอิร์ธแคร์ จำกัด
3. คุณ นพรัตน์ เลิศสินทร “ .....
4. คุณจิตติมา ชูณหรีวาโกลก “-----“

2.1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอปัญหาสิ่งแวดล้อมของบอดี ซีอ็อป ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน โดยแบ่งผู้รับสาร ดังนี้

- ผู้รับสารที่เป็นสมาชิก บอดี ซีอ็อป เนื่องจากผู้รับสารกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะเปิดรับสื่อจาก บอดี ซีอ็อป ได้ง่ายกว่าผู้รับสารกลุ่มอื่น ทั้งนี้เพราะว่าบอดี ซีอ็อปมีการจัดส่งสื่อสิ่งพิมพ์เรื่องสิ่งแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ให้กับสมาชิกเป็นประจำทุก ๆ 3 เดือน
- ผู้รับสารที่ไม่ได้เป็นสมาชิกบอดีซีอ็อป แต่ใช้ผลิตภัณฑ์ของบอดี ซีอ็อป ผู้รับสารกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะเปิดรับสื่อจากบอดี ซีอ็อปได้น้อยกว่าผู้รับสารที่เป็นสมาชิก ส่วนใหญ่จะเปิดรับสื่อจากการเข้าไปซื้อผลิตภัณฑ์หรือจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

2.2 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เอกสารที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการด้านแนวเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ผลิตภัณฑ์บอดี ซีอ็อป นั้นประกอบไปด้วย

2.2.1 สิ่งพิมพ์ที่ผลิตโดยบริษัทเอิร์ธแคร์

2.2.2 เอกสารประเภทอื่น ๆ เช่น บทความ หนังสือ หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการตรวจซ้ำข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมจากข้อมูลประเภทบุคคลที่ได้จากการสัมภาษณ์

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น จะแบ่งตามประเภทของแหล่งข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย ดังนี้ คือ

3.1 ข้อมูลประเภทบุคคล

ในส่วนของข้อมูลบุคคลของบริษัทเอิร์ธแคร์ จำกัด นั้นใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดถูกต้องและครอบคลุมประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการทราบ โดยเฉพาะ โดยผู้วิจัยจะตั้งคำถามล่วงหน้าก่อนแล้วจะถามข้อมูลเพื่อให้ได้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้

- ประวัติความเป็นมาของบอดี ซ็อบ
- นโยบาย วัตถุประสงค์ของแผนการตลาด
- แนวทางหรือเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
- ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดประเด็น
- ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกเลือกนำเสนอในโครงการณรงค์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ปริมาณและความต่อเนื่อง

ด้านผู้รับสารทั้งที่เป็นสมาชิกของผลิตภัณฑ์ บอดี ซ็อบ และไม่ได้เป็นสมาชิก ผู้วิจัยจะตั้งคำถามโดยวิธีการออกแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

- คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว อายุ เพศ การเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นสมาชิกของ เดอะ บอดี ซ็อบ
- “ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม
- “ ความรู้ในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม
- “ ทักษะคดีที่มีต่อการรักษาสภาพแวดล้อม
- “ การมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อม โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในลักษณะของการปฏิบัติตน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม

2. ข้อมูลประเภทเอกสาร

เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมเองและติดต่อขอขยืมจากบริษัทเอิร์ธแคร์ จำกัด สำหรับเครื่องมือในการบันทึกข้อมูลนั้นจะใช้การจดบันทึก (note taking)

4. ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ

ด้านผู้ส่งสาร ตรวจสอบข้อมูลระหว่างประชากรตัวอย่างโดยถามคำถามเดียวกันหลาย ๆ คน เพื่อสอบดูว่าข้อมูลที่ได้ตรงกันหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีการถามซ้ำในช่วงเวลาที่ห่างออกไปเพื่อเป็นการตรวจสอบว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนไป ข้อมูลที่เคยให้ไว้จะเหมือนเดิมหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกันเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ด้านผู้รับสาร สำหรับแบบสอบถามผู้วิจัยได้ทดสอบโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้จริง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับต้นร่างไปทำการทดลองใช้ (Pretest) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ความเป็นไปได้ (Feasibility) ในแง่ของคำตอบที่จะได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ตลอดจนความยากง่ายและความเข้าใจในภาษาที่ใช้ โดยนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์แนวเนื้อหาในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเฉพาะกิจว่ามีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอะไรบ้าง ดูปริมาณ ความถี่ ช่วงเวลาในการนำเสนอ
2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจเลือกใช้สื่อ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์จากคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์

6. การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่ออธิบายถึงลักษณะการเผยแพร่ข่าวสารและกิจกรรมรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ รวมทั้งปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจเลือกใช้สื่อ และอธิบายถึงการเปิดรับข่าวสารและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอปัญหาสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ โดยเรียงลำดับการนำเสนอข้อมูลตามลำดับที่วางไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้